

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/39/2024
Identifikačné číslo spisu:	1114232987
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1114232987.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti TRANSECO a. s., Žilina, Radlinského 17, IČO: 00 632 163, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, o náhradu škody, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-8C/213/2014 (pôvodne na Okresnom súde Bratislava I), o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2023 sp. zn. 7Co/6/2023, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 23. februára 2021, č. k. 8C/213/2014 - 166 I. konanie v časti o zaplatenie sumy 31.587 eur zastavil, II. žalobu zamietol a III. žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne podľa § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. b), § 9 ods. 1, 2, 3 a 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a vecne tým, že Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, Úrad justičnej a kriminálnej polície v Leviciach uznesením pod č. k. ČVS: ORP-386/OEK-LV-2005 z 20. júna 2005 začal trestné stíhanie pre trestný čin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa ustanovenia § 249a ods. 1, 4 Trestného zákona s tým, že trestné stíhanie sa začalo na základe trestného oznámenia podaného nájomcom, pričom proti uzneseniu sťažnosť nie je prípustná. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, Úrad justičnej a kriminálnej polície v Leviciach uznesením pod č. k. ČVS: ORP-386/OEK-LV-2005 z 24. júna 2005 trestné stíhanie vo veci trestného činu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa ustanovenia § 249a ods. 1, 4 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť neznámy páchateľ, zastavilo, lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa sťažnosť ako poškodená nepodala. Prvoinštančný súd ďalej zistil, že 20. júla 2005 podala žalobkyňa trestné oznámenie na nájomcu pre podozrenie zo spáchania trestného činu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla, sprenevery alebo podvodu a ako vlastníčka vozidla si súčasne uplatnila nárok na náhradu škody. V čase

podania trestného oznámenia ešte žalobkyňa nemala vedomosť o tom, že 21. júna 2005 bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie nájomcovi a E. T. pre pokus trestného činu poisťovacieho podvodu spolupáchateľstvom. Proti tomuto uzneseniu podal nájomca 28. júna 2005 sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry v Leviciach 13. mája 2011 tak, že zrušil uznesenie v časti vznesenia obvinenia obom obvineným. Výetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v Leviciach uznesením pod č. k. ČVS: ORP-846/OEK-LV-2011 z 29. novembra 2013 zastavil trestné stíhanie vo veci trestného činu poisťovacieho podvodu spolupáchateľstvom v štádiu pokusu, ktorého sa mal dopustiť neznámy páchatel'. Na základe sťažnosti žalobkyne ako poškodenej proti tomuto uzneseniu prokurátor Okresnej prokuratúry v Leviciach uznesením č. k. 1P 725/11/4402-17 zo 7. februára 2014 toto uznesenie zrušil a uložil vyšetrovateľovi, aby vo veci znova konal a rozhodol. Výetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Leviciach, Odbor kriminálnej polície, Oddelenie ekonomickej kriminality, Levice č. k. ČVS: ORP-846/OEK-LV-2011 uznesením z 10. marca 2014 prerušil trestné stíhanie vo veci krádeže podľa ustanovenia § 247 ods. 1, 5 písm. c) Trestného zákona, lebo sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. Proti tomuto uzneseniu žalobkyňa ako poškodená sťažnosť nepodala.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania nezistil, že by 20. júna 2005 nájomca odcudzenie vozidla oznámil poisťovni; odcudzenie vozidla nenahlásila v uvedenom čase ani žalobkyňa, ktorá oznámila poistnú udalosť poisťovni 12. mája 2014 po doručení jej uznesenia, ktorým bolo prerušené trestné stíhanie vo veci krádeže. V tejto súvislosti súd prvej inštancie uviedol, že z poistnej zmluvy a ani zo všeobecných poistných podmienok pre poistenie majetku poisťovne, nevyplýva právo žalobkyne ako poistenej uplatniť si poistné plnenie iba vtedy, ak má poistený rozhodnutie policajného orgánu, z ktorého by jednoznačne vyplývalo, že v súvislosti s poistnou udalosťou došlo preukázateľne k trestnému činu. Na základe uvedeného vyvodil, že žalobkyňu ako poistenej žiadna právna prekážka nebránila už 20. júna 2005 alebo následne, kedy sa dozvedela od nájomcu o odcudzení vozidla, vznik tejto poistnej udalosti oznámiť poisťovni a nehrozilo jej ani žiadne riziko, že by sa sama vystavila zo strany poisťovne podania trestného oznámenia pre poisťovací podvod, nakoľko poisťovňa by sa oboznámila so všetkými v danom čase vydanými trestnými rozhodnutiami, kde by zistila stav trestného konania a zistila by, že žalobkyňa nenesie na danom stave v trestnom konaní žiadne zavinenie a následne pri likvidácii tejto poistnej udalosti by vyzvala žalobkyňu na predloženie dokladov potrebných k likvidácii. Ak by aj žalobkyňa z akýchkoľvek dôvodov (napr. ak by takéto rozhodnutia policajného orgánu neexistovali) nemohla poisťovni predložiť rozhodnutie policajného orgánu o ukončení šetrenia alebo rozhodnutie o prerušení trestného stíhania, bolo by už vecou poisťovne ako by sa s absenciou takýchto rozhodnutí pri likvidácii nahlásenej poistnej udalosti vysporiadala a ako by následne rozhodla o riadne a včas uplatnenom nároku žalobkyne na vyplatenie poistného plnenia. Bez ohľadu na meritórne rozhodnutie poisťovne (aj keby poisťovňa odmietla vyplatiť poistné plnenie z akéhokoľvek dôvodu) bolo by zrejmé, že žalobkyňa si svoj nárok v poisťovni uplatnila včas a nedošlo by tak k odmietnutiu poskytnutia poistného plnenia z dôvodu premlčania uplatneného nároku. Pokiaľ ide o žalobkyňou predloženú listinu, v ktorej sú uvedené potrebné doklady k likvidácii pri odcudzení vozidla, táto nie je neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy, ani všeobecných poistných podmienok pre poistenie majetku a javí sa, že ide o interný zoznam poisťovne, kde sú uvedené doklady potrebné k likvidácii pri odcudzení vozidla, preto ak by žalobkyňa pri nahlásení poistnej udalosti nepredložila poisťovni rozhodnutie policajného orgánu, táto skutočnosť by nemala za následok odmietnutie vyplatenia poistného plnenia z dôvodu nedoručenia rozhodnutia policajného orgánu. Dospel k záveru, že žalobkyňa mohla nahlásiť poisťovni poistnú udalosť a mohla od poisťovne žiadať vyplatenie poistného plnenia a pokiaľ tak neurobila, uvedené je už na zodpovednosti žalobkyne, a nie policajného orgánu, ktorý až 10. marca 2014 prerušil trestné stíhanie vo veci krádeže vozidla. Súd prvej inštancie zároveň uviedol, že po tom, čo poisťovňa listom z 6. júna 2014 žalobkyňu oznámila, že šetrením nahlásenej škodovej udalosti na vozidle nebola preukázaná povinnosť poistiteľa za uvedené poškodenie plniť, pretože právo náhrady škody podľa poistnej zmluvy bolo premlčané, žalobkyňa sa nedomáhala u poisťovni opätovného prešetrenia danej veci, nepodala ani žalobu na súd, kde by sa domáhala vyplatenia poistného plnenia proti poisťovni, s tým, že by namietala, že k premlčaniu nedošlo a z akého dôvodu k nemu nedošlo a bolo by už vecou súdu ako by v danej veci posúdil premlčanie predmetného nároku žalobkyne a vo veci tak rozhodol.

1.3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania a po posúdení právnej argumentácie oboch strán ustálil, že v danej veci žalobkyňa nepreukázala svoje tvrdenia o existencii nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa policajného orgánu. Žalobkyňa sa domáhala svojich nárokov titulom nesprávneho úradného postupu, ktorý videla v nečinnosti a zbytočných prietahoch spôsobených vyšetrovateľom v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Leviciach, Odbore kriminálnej polície, Oddelenie ekonomickej kriminality, Levice č. k. ČVS: ORP-846/OEK-LV-2011 (pôvodne vedené pod sp. zn. ČVS: ORP-387/OEK-LV-2005) s tým, že v tomto trestnom konaní bolo na objasnenie skutkového stavu veci vykonané minimum procesných úkonov, pričom tieto bolo možné objektívne vykonať aj v kratšom časovom úseku ako 9 rokov, ktoré predstavujú dobu odo dňa podania trestného oznámenia na nájomcu 20. júla 2005 do vydania uznesenia o prerušení trestného stíhania 10. marca 2014, v ktorom bolo skonštatované vyšetrovateľom policajného orgánu, že ku krádeži vozidla skutočne došlo. Prvoinstančný súd zistil, že žalobkyňa počas celej doby nepodala žiadnu žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa policajného orgánu, nepodala žiadnu sťažnosť, ani raz sa nedomáhala, či už u príslušného vyšetrovateľa policajného orgánu alebo u príslušného dozorujúceho prokurátora nápravy stavu, ktorý sa jej javil ako nečinnosť vyšetrovateľa, nezisťovala stav trestného konania. Preto mal súd prvej inštancie za to, že v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. žalobkyňa nepreukázala, že v predmetnom trestnom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, čím nepreukázala už prvú zákonnú podmienku, ktorej splnenie je potrebné pre úspešné uplatnenie náhrady škody. Súd prvej inštancie z uvedeného dôvodu konštatoval, že v danej veci nie je splnená už prvá podstatná a základná podmienka - existencia nesprávneho úradného postupu, teda nie je daný vo veci už samotný prvotný právny základ.

1.4. Súd na základe vykonaného dokazovania a následného právneho zhodnotenia veci dospel k záveru, že neexistuje právny titul (právny základ) pre priznanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., preto žalobu ako právne nedôvodnú v celom rozsahu zamietol, s tým, že už ďalej vo svojom rozhodnutí sa nezaoberal a nevyhodnocoval ďalšie zákonné podmienky.

1.5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 až § 257 CSP a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže si náhradu trov konania neuplatnila.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 29. novembra 2023 sp. zn. 7Co/6/2023 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a žalovanej proti žalobkyni nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom objektívne za súčasného splnenia troch podmienok, ktorými sú existencia nesprávneho úradného postupu, existencia škody a existencia príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou a uviedol, že súd prvej inštancie vyvodil absenciu nesprávneho úradného postupu policajného orgánu, čím nebol naplnený jeden zo základných predpokladov pre vyvodenie zodpovednosti štátu za uplatňovanú škodu. Odvolací súd ďalej poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie vytkol žalobkyni nečinnosť nielen vo vzťahu k namietaným prietahom policajného orgánu, ale aj vo vzťahu k (ne)uplatneniu si nároku žalobkyne voči poisťovni s tým, že neuplatnenie si nároku voči poisťovni zo strany žalobkyne nemožno ospravedlniť tým, že žalobkyňa „nemala k dispozícii“ adekvátne rozhodnutie policajného orgánu, a to za súčasného neuplatnenia si nároku na vrátenie vozidla voči nájomcovi. Odvolací súd zdôraznil, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody voči štátu bolo podstatným zistenie, či poškodený mohol alebo nemohol dosiahnuť uspokojenie svojho nároku, či už z titulu plnenia na základe leasingovej zmluvy alebo z titulu plnenia na základe poisťnej zmluvy. V prejednávanej spore mal za zrejmé, že žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody bez toho, aby preukázala, že sa bezúspešne domáhala svojho nároku voči subjektom, ktorých zodpovednosť vyplývala zo zmluvného vzťahu. Odvolací súd tak súhlasil s argumentáciou žalovanej, že štát nemôže ako sekundárny subjekt nastúpiť v prípade, ak dva subjekty občianskoprávneho vzťahu si nevysporiadajú medzi sebou svoje vzájomné vzťahy a nahradiť tak subjekt, ktorý porušil svoju povinnosť, resp. konal v rozpore so zákonom. Odvolací súd bol názoru, že je bez právneho významu, že žalobkyňa považovala za vopred neúspešné uplatňovanie si práva voči poisťovni, či už v roku 2005 (bezprostredne po nahlásení odcudzenia vozidla) alebo v roku 2014 (po vydaní uznesenia o prerušení konania vo veci trestného činu

krádeže), keďže deklarovaný výsledok postupu žalobkyne voči poisťovni je iba hypotetický. Z toho dôvodu nepovažoval odvolací súd za formalistický prístup, ak pri uplatnení nároku na náhradu škody bolo od žalobkyne požadované, aby preukázala, že si bezúspešne (a účinne) uplatnila svoj nárok voči subjektom, ktorých zodpovednosť vyplývala zo zmluvných vzťahov. Uzavrel, že v prípade, že žalobkyňa túto skutočnosť nepreukázala, nemožno vyvodiť zodpovednosť žalovanej za vznik uplatnenej škody (a to ani za podmienky splnenia ostatných zákonných predpokladov) a je tu daný dôvod na zamietnutie žaloby. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Považovala za úplne nepodložené a v rozpore s dôkazmi tvrdenie odvolacieho súdu, že úradný postup policajného orgánu bol správny, keď nesprávnosť jeho konania konštatovala aj dozorujúca prokurátorka. Výtkla odvolaciemu súdu, že sa týmito skutočnosťami vôbec nezaoberal a prehliadol ich, napriek tomu, že boli uvedené aj v podanom odvolaní. Nesúhlasila sa so záverom súdu prvej inštancie, že jej nebránila žiadna prekážka uplatniť si nárok na plnenie za poistnú udalosť voči poisťovni z dôvodu, že nebolo evidentné, že pri vznesení obvinenia došlo ku krádeži a nemohlo byť vopred zrejmé k akému záveru po vykonaní dôkazov dospeje vyšetrovateľ. Názor vyslovený súdmi nižších inštancií podľa ktorého poistná zmluva nevyžaduje právoplatné rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní o prerušení trestného stíhania vo veci krádeže považovala za úplne nepravdivý a v rozpore s podmienkami poistnej zmluvy. Bola názoru, že nemala žiadnu zmluvnú ani zákonnú povinnosť obratom po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania krádeže vozidla uplatňovať akékoľvek nároky z poistnej udalosti voči poisťovni. Namietala, že k premĺčaniu jej nároku došlo v dôsledku toho, že vyšetrovateľ i napriek existencii skutočností nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu krádeže nezačal a nevedel trestné stíhanie dôsledne, keď až o takmer 9 rokov dospel k záveru, že ku krádeži došlo a preukázateľne zapríčinil premĺčanie nároku na poistné plnenie. Zdôraznila, že v čase, kedy vyšetrovateľ dospel k záveru o krádeži vozidla a tento vyslovil v uznesení o prerušení trestného stíhania z 10. marca 2014, nárok na poistné plnenie už nebolo možné uplatniť, nakoľko tento bol zákonne premĺčaný. Konštatovala, že odvolací súd neuviedol jediný právny dôvod, prečo by si mala svoje povinnosti pri uplatňovaní nárokov na poistné plnenie plniť urgentne rýchlo a to len na základe oznámenia nájomcu o krádeži. Tvrdenie, že mala svoj nárok na poistné plnenie voči poisťovni uplatňovať na základe uznesenia, ktorým sa ešte len začalo trestné stíhanie vo veci krádeže vozidla, keď jej len bola oznámená krádež, považovala za úplne absurdné. Uviedla, že tvrdenie súdov nižších inštancií o tom, že žalobkyňa sa súdne nedomáhala plnenie poistnej udalosti premĺčanej pohľadávky je účelové a formalistické s cieľom zamietnutia žaloby. Mala za nepochybné, že žiaden súd nemôže porušiť zákon tým, že niekoho zaviazne na plnenie premĺčanej pohľadávky a vymáhanie takejto pohľadávky by bez akýchkoľvek pochybností muselo byť neúspešné a nie len hypotetické, ako to tvrdili súdy nižších inštancií. Zastávala názor, že nie je možné od žalobkyne spravodlivo požadovať, aby sa na základe zmeny právnej úpravy dodatočne domáhala preskúmania a odstránenia nečinnosti vyšetrovateľa, ak už vo veci konal nový dozorujúci prokurátor, ktorý vyšetrovateľa na nečinnosť dôrazne upozornil. Zdôrazňovala, že postupom vyšetrovateľa v trestnom konaní, ktorým napokon došlo k zastaveniu trestného stíhania podozrivých, nedošlo k podaniu obžaloby a žalobkyni tak bolo znemožnené dosiahnuť náhradu škody v trestnom konaní. Namietala, že odvolací súd napriek preukázaným skutočnostiam o nečinnosti vyšetrovateľa nepravdivo tvrdí, že policajný orgán vo svojom konaní nepochybil a že konal včas a bez prieťahov a označuje konanie žalobkyne za nesprávne, hoci žiadnym spôsobom nepreukázal, že z jej strany došlo k akémukoľvek nedbanlivostnému konaniu. V ďalšom podrobne rozoberala skutkový a právny stav sporu. Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalovanej nie je zrejmé, prečo žalobkyňa rešpektovala bez ďalšieho tvrdenie poisťovne o tom, že nemá nárok na poistné plnenie, nepodala žalobu voči poisťovni, ale tvrdošijne sa domáha náhrady škody od štátu. Bola názoru, že neexistuje príčinná súvislosť medzi vznikom škody a žalobkyňou tvrdenou existenciou nesprávneho úradného postupu. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

5. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolať a vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolačný dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolačný súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dovolaateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné a nezrozumiteľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola

účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

13. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie o nedôvodnosti uplatneného peňažného nároku žalobkyne.

13.1. Odvolací súd v odôvodnení výslovne konštatoval, že sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s prvoinštančným odôvodnením týkajúcim sa skutkových zistení, vyhodnotenia rozhodujúcich skutočností a právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že „súd nezistil, že by dňa 20. 06. 2005 nájomca túto udalosť, odcudzenie vozidla, neoznámil poisťovni nájomca, tak ako to uviedol v samotnej žalobe žalobca. Odcudzenie vozidla nenahlásil v uvedenom čase ani žalobca. Žalobca oznámil poistnú udalosť, odcudzenie vozidla, poisťovni dňa 12. 05. 2014, bezodkladne po doručení mu uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Leviciach, Odbor kriminálnej polície, Oddelenie ekonomickej kriminality, Ul. Ľ. Štúra 51, 934 03 Levice č. k. ČVS: ORP-846/OEK-LV-2011 zo dňa 10. 03. 2014, ktorým bolo prerušené trestné stíhanie vo veci krádeže podľa ustanovenia § 247 ods. 1, 5 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil neznámy páchatel', lebo sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. Žalobca uviedol, že poistnú udalosť, odcudzenie vozidla dňa 20. 06. 2005, nemohol oznámiť poisťovni skôr, pretože nemal žiadne rozhodnutie policajného orgánu, ktorým by bolo preukázané, že k odcudzeniu vozidla skutočne došlo. Súd tu uvádza, že z poistnej zmluvy č. 553-1167 214-5, ktorú zatvoril žalobca a poisťovňa o poistení vozidiel vo finančnom leasingu dňa 26. 02. 2003, ani zo všeobecných poistných podmienok pre poistenie majetku poisťovne, ktoré predložil žalobca, nevyplyva právo žalobcovi ako poistenému uplatniť si poistné plnenie iba vtedy, ak má poistený rozhodnutie policajného orgánu, z ktorého by jednoznačne vyplývalo, že v súvislosti s poistnou udalosťou došlo preukázateľne k trestnému činu. V ustanovení čl. IV ods. 4 poistnej zmluvy takáto povinnosť poisteného pri oznámení vzniku poistnej udalosti uvedená nie je. Zo všeobecných poistných podmienok pre poistenie majetku (čl. VI ods. 1, písm. e)) vyplýva pre poisteného iba povinnosť oznámiť bez zbytočného odkladu polícii, ak má v súvislosti s poistnou udalosťou dôvodné podozrenie, že došlo k trestnému činu. Preto žalobcovi ako poistenému žiadna právna prekážka nebránila už dňa 20. 06. 2005 alebo následne, kedy sa dozvedel od nájomcu o odcudzení vozidla, vznik tejto poistnej udalosti oznámiť poisťovni. Žalobcovi nehrozilo žiadne riziko, tak ako to uvádzal počas konania, že by sa sám vystavil zo strany poisťovne podania trestného oznámenia pre poisťovací podvod. Poisťovňa by sa určite oboznámila so všetkými v danom čase vydanými trestnými rozhodnutiami, kde by zistila stav trestného konania a zistila by, že žalobca nenesie na danom stave v trestnom konaní žiadne zavinenie. Následne poisťovňa pri likvidácii tejto poistnej udalosti by vyzvala žalobcu na predloženie dokladov potrebných k likvidácii. Ak by aj žalobca z akýchkoľvek dôvodov (napr. ak by takéto rozhodnutia policajného orgánu neexistovali) nemohol poisťovni predložiť rozhodnutie policajného orgánu o ukončení šetrenia odcudzenia polície alebo rozhodnutie o prerušení

trestného stíhania, bolo by už vecou poisťovne ako by sa s absenciou takýchto rozhodnutí pri likvidácii nahlásenej poisťnej udalosti vysporiadala a ako by následne rozhodla o riadne a včas uplatnenom nároku žalobcu na vyplatenie poisťného plnenia. Bez ohľadu na meritórne rozhodnutie poisťovne (aj keby poisťovňa odmietla vyplatiť poisťné plnenie z akéhokoľvek dôvodu) bolo by zrejmé, že žalobca si svoj nárok v poisťovni uplatnil včas a nedošlo by tak k odmietnutiu poskytnutia poisťného plnenia z dôvodu premlčania uplatneného nároku. Žalobca predložil súdu listinu, v ktorej sú uvedené potrebné doklady k likvidácii pri odcudzení vozidla. Pod bodom 10 je uvedené rozhodnutie o prerušení alebo ukončení šetrenia od polície. Tento zoznam dokladov potrebných predložiť poisťovni k likvidácii dostal žalobca od poisťovne, zoznam je platný od roku 1996. Zoznam potrebných dokladov nie je neoddeliteľnou súčasťou poisťnej zmluvy, ani všeobecných poisťných podmienok pre poistenie majetku. Javí sa, že ide o interný zoznam poisťovne, kde sú uvedené doklady potrebné k likvidácii pri odcudzení vozidla, preto ak by žalobca pri nahlásení poisťnej udalosti nepredložil poisťovni rozhodnutie policajného orgánu, táto skutočnosť by nemala za následok odmietnutia vyplatenia poisťného plnenia z dôvodu nedoručenia rozhodnutia policajného orgánu. Podľa názoru súdu, ide o interný zoznam poisťovne, ktorý vydal ako pomôcku pri likvidovaní poisťných udalostí, odcudzených vozidiel. Preto žalobca, aj keď nemal k dispozícii rozhodnutie policajného orgánu o prerušení konania alebo rozhodnutie policajného orgánu o ukončení šetrenia, v kontexte uvedeného zoznamu dokladov, mohol nahlásiť poisťovni poisťnú udalosť a mohol od poisťovne žiadať vyplatenie poisťného plnenia. Že žalobca uvedené neuskutočnil, je už na zodpovednosti žalobcu, a nie tak ako to uvádza žalobca, policajného orgánu, ktorý až 10. 03. 2014 prerušil trestné stíhanie vo veci krádeže vozidla podľa ustanovenia § 247 ods. 1, 5 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil neznámy páchateľ, lebo sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. Poisťovňa listom zo dňa 06. 06. 2014, doručený žalobcovi 16. 06. 2014, žalobcovi ako poistenému oznámila, že šetrením nahlásenej škodovej udalosti na vozidle nebola preukázaná povinnosť poisťiteľa za uvedené poškodenie plniť, pretože v zmysle ustanovenia § 100, § 101, § 104 bolo právo náhrady škody podľa poisťnej zmluvy premlčané a preto poisťovňa škodu odložila bez finančného vyrovnania. Žalobca sa po doručení odmietnutia vyplatenia poisťného plnenia poisťovňou, nedomáhal u poisťovni opätovného prešetrenia danej veci, dokonca nepodal ani žalobu na súd, kde by sa domáhal vyplatenia poisťného plnenia proti poisťovni, s tým, že by namietal, že k premlčaniu nedošlo a z akého dôvodu k nemu nedošlo. Bolo by už vecou súdu ako by v danej veci posúdil premlčanie predmetného nároku žalobcu a vo veci tak rozhodol“ (bod 33. rozsudku). Zároveň súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dospel k záveru, že „V trestnom konaní, v ktorom bol žalobca poškodeným, a uplatnil si v ňom nárok na náhradu škody, vyšetrovateľ po dobu takmer 9 rokov opomenul povinnosť viesť trestné stíhanie pre trestný čin krádeže, čo žalobcovi bránilo v možnosti oznámiť poisťnú udalosť, krádež vozidla, poisťovni. Súd zistil, že žalobca počas celej doby nepodal žiadnu žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa policajného orgánu, nepodal žiadnu sťažnosť, ani raz sa nedomáhal, či už u príslušného vyšetrovateľa policajného orgánu alebo u príslušného dozorujúceho prokurátora nápravy stavu, ktorý sa mu javil ako nečinnosť vyšetrovateľa, nezisťoval stav trestného konania. Preto má súd za to, že v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. žalobca nepreukázal, že v predmetnom trestnom konaní došlo ku nesprávnemu úradnému postupu, čím nepreukázal už prvú zákonnú podmienku, ktorej splnenie je potrebné pre úspešné uplatnenie náhrady škody. Súd tak konštatuje, že v danej veci nie je splnená už prvá podstatná a základná podmienka - existencia nesprávneho úradného postupu, teda nie je daný vo veci už samotný prvotný právny základ“ (bod 42. rozsudku). Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal predovšetkým na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie vytkol žalobkyni nečinnosť nielen vo vzťahu k namietaným prietahom policajného orgánu, ale aj vo vzťahu k (ne)uplatneniu si nároku žalobkyne voči poisťovni. Odvolací súd zdôraznil, že „pri posudzovaní nároku na náhradu škody voči štátu bolo podstatným zistenie, či poškodený mohol alebo nemohol dosiahnuť uspokojenie svojho nároku, či už z titulu plnenia na základe leasingovej zmluvy alebo z titulu plnenia na základe poisťnej zmluvy. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody bez toho, aby preukázal, že sa bezúspešne domáhal svojho nároku voči subjektom, ktorých zodpovednosť vyplývala zo zmluvného vzťahu. Odvolací súd tak súhlasí s argumentáciou žalovanej, že štát nemôže ako sekundárny subjekt nastúpiť v prípade, ak dva subjekty občianskoprávneho vzťahu si nevysporiadajú medzi sebou svoje vzájomné vzťahy a nahradiť tak subjekt, ktorý porušil svoju povinnosť, resp. konal v rozpore so zákonom. Je bez právneho významu, že žalobca považoval za vopred neúspešné uplatňovanie si práva

voči poisťovni, či už v roku 2005 (bezprostredne po nahlásení odcudzenia vozidla) alebo v roku 2014 (po vydaní uznesenia o prerušení konania vo veci trestného činu krádeže), keďže deklarovaný výsledok postupu žalobcu voči poisťovni je iba hypotetický“. Odvolací súd napokon uzavrel, že nepovažoval za formalistický prístup, ak pri uplatnení nároku na náhradu škody bolo od žalobkyne požadované, aby preukázala, že si bezúspešne (a účinne) uplatnila svoj nárok voči subjektom, ktorých zodpovednosť vyplývala zo zmluvných vzťahov a v prípade, že žalovaná túto skutočnosť nepreukázala, nemožno vyvodit' zodpovednosť žalovanej za vznik uplatnenej škody (a to ani za podmienky splnenia ostatných zákonných predpokladov) a je tu daný dôvod na zamietnutie žaloby.

13.2. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo s podstatnými (a s ohľadom na § 366 CSP zároveň prípustnými - vid' ďalší výklad) odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Dovolaťka ďalej namietala, že v odvolaní preukázala, že si svoj nárok uplatnila oprávnene. Z obsahu tejto námietky možno vyvodit', že rozporuje správnosť napadnutého rozhodnutia po vecnej stránke, resp. nesprávne právne posúdenie veci. K tomu dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

14.1. V tomto kontexte hodno zdôrazniť, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (vid' R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Žalobkyňa v dovolaní uviedla, že jej dovolanie je prípustné i z dôvodu, že sa odvolací súd odchýlil od rozhodovacej praxe súdov a v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013, III. ÚS 72/2010, I. ÚS 155/201, II. ÚS 261/2006 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/171/2005 a 5Cdo/201/2009.

16. Dovolať súd v tejto súvislosti uvádza, že v rozhodnutiach na ktoré poukázala dovolateľka súdy dospeli k záveru, že za porušenie práva na spravodlivé konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia. Je teda nepochybné, že dovolateľka označením týchto

rozhodnutí zcela posilnit' svoju argumentáciu spočívajúcu v tvrdení, že súdy nižších inštancií svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili a teda nenamietala nesprávne právne posúdenie sporu a tým i dôvodnosť podaného dovolania podľa § 421 CSP.

17. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

18. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko jej preukázateľne žiadne nevznikli.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.